

Verslag

Sprintreview BRO Standaardisatie - Grondwatermonitoring

Datum sprintreview

20 december 13:30-16:30

Aanwezig

Zie deelnemerslijst achteraan

Locatie

Geonovum, Amersfoort

Voorzitter

Frank Terpstra

Verslag

Linda vd Brink, Annita Vijverberg,

Hieronder vindt u een verslag van de bijeenkomst. Bij dit verslag horen de sheets waarin de presentaties zijn weergegeven.

1 Agenda bijeenkomst

- Welkom en Inleiding
- Ketendemo GAR, Ketentest GAR
- Acties n.a.v. sprint review 22 November
- Voortgang Standaardisatie Grondwatermonitoringnet (GMN)
 - Procesverloop scopedocument GMN -> Advies BRO programmabegeleidingsgroep;
 - GMN Impactanalyse en advies BRO standaardisatie
- Voortgang Standaardisatie Grondwatersamenstellingsonderzoek (GAR)
 - Scope document GAR
 - Voortgang standaardisatie GAR-inhoud
 - IMBRO/A – Historische data
- Pauze
 - Voorstel QC status GAR, op basis van voorstel Provincies/KWR
- Voortgang Grondwaterstandsonderzoek (GLD)
 - Inhoudelijke scope GLD
- Volgende sprint, LT planning,
- Rondvraag

2. Welkom en Inleiding

Na het welkom volgt een kort voorstelrondje; er zijn geen aanvullingen op de (volle) agenda.

3. Ketendemo en aankondiging ketentest januari 2019

Bart-Jan de Leuw demonstreert het bronhouderportaal (BHP) voor aanleveren van gegevens aan de LV-BRO. Hij geeft aan dat er een opensource omgeving is voorzien waarin partijen hun opensource BHP aanlever/conversie of visualisatiefunctie kunnen plaatsen.

Bart Jan wijst op de BRO-ketendemo van 7 januari 2019.

Frank Waardenburg demonstreert het beheerportaal van de LV-BRO dat is gebouwd (wordt gebruikt door Registerbeheerder TNO).

In het open source GIS pakket Q-GIS demonstreert Frank Waardenburg een concept uitgifte mogelijkheid voor GAR: Bij klikken op een put wordt informatie van de put zichtbaar met de daarbij behorende informatie over de GAR onderzoeken.

De vraag wordt gesteld of koppeling plaats vindt op het BRO-ID of aan de betekenisvolle BRO-code. De koppeling van een GAR aan een put loopt via het putfilter (wordt later bij GMN toegelicht).

Wordt bij aanlevering van een GAR gevalideerd of een put bestaat? Of wordt alleen gecontroleerd of er een geldige put-code is aangeleverd? Dit wordt ook bij GMN verder behandeld; vooruitlopend daarop: voorzien is dat die validatie uitgevoerd zal gaan worden, in de huidige conceptdemo is dat nog niet het geval.

Softwareleveranciers worden uitgenodigd om deel te nemen aan een GAR ketentest in januari/februari 2019.

1e overleg hierover is gepland op 15 januari. De bronhouders moeten hier ook aan willen deelnemen.

Bronhouders moeten namelijk opdracht geven aan softwareleveranciers en de inhoud (GAR onderzoeken) beschikbaar stellen. Dit initiatief kan bijvoorbeeld ook vanuit IHW komen of uit een actieve provincie. De vraag wordt gesteld wat het verschil is t.o.v. de eerdere GMW ketentest in 2017. Bart Jan: toen was er geen sprake van aanlevering aan een BHP, maar was er uitwisseling via SOAP-XML protocol.
Actie: Provincies stemmen onderling af hoe hier invulling aan te geven en melden dat bij Bart-Jan.

4. Acties n.a.v. sprint review 22 November

20181025 – Intekenlijst is rondgestuurd. Er zijn nog geen reacties op gekomen. Later deze vergadering is er nog aandacht voor beide onderwerpen op de huidige lijst. We zullen de lijst met enig regelmaat verspreiden als er input wenselijk is vanuit de stakeholders.

20181025-04 – Verzoek om de codelijsten ook als XML op een stabiele 'URI' beschikbaar te stellen.

Actie: 'Machine readable' formaat van codelijsten beschikbaar stellen.

20181122-03 – Als alternatieve naam voor toestandsparameters is fysische parameters gekozen. Deze benaming wordt meer gebruikt en geldt meer voor veld dan voor lab. We overwegen de fysische/toestandsparameters en chemische parameters in het gegevensmodel samen te voegen, daarom parkeren we dit onderwerp voor nu.

Naar aanleiding van actiepunt 2018112:

Besluit: Ketenissues worden in het vervolg een half uur vóór dit overleg behandeld.

5. Voortgang Standaardisatie Grondwatermonitoringnet (GMN)

Frank Terpstra licht toe wat er uit de workshop GMN is gekomen, de impactanalyse die is gedaan en welk advies daaruit voort is gekomen. Naast de koppeling van een onderzoek (GAR of GLD) aan een putfilter wordt ook de koppeling met een GMN geregistreerd. Toegelicht wordt dat het volgens de BRO-wet verplicht is om in de BRO de koppeling met een wettelijk kader op te nemen. Bij het GMN wordt het doel van de metingen in het monitoringnet vastgelegd. Bart Jan: 'Achter' het monitoringdoel' zit ook de ratio van de financiering van het monitoren.

Opgemerkt wordt dat de bedoeling is dat bij een monitoringnet vastgelegd moet worden voor elk putfilter, vanaf wanneer en tot wanneer het putfilter deel uitmaakt van het meetnet vanwege wisseling van putten. Dit wordt inderdaad uiteindelijk beoogd. Voorzien is dat het echter ook mogelijk is om een monitoringnet 'placeholder' aan te leveren waar nog geen putfilters aan hangen, maar alleen een wettelijk kader (en doel). Het monitoringnet kan dan al gebruikt worden bij grondwatersamenstellings- en -standsonderzoeken, en kan later alsnog worden gekoppeld aan putfilters.

Janco uit zijn zorgen over de administratielast en de verhouding van die belasting voor de bronhouder en de meerwaarde van GMN voor de gebruiker. Marielle ziet wel de meerwaarde van GMN in het gebruik van de BRO. Frank geeft aan dat veel in software opgelost kan worden. Met behulp van automatisering kan de bronhouder ontzorgd worden.

Nanko suggereert het gebruikersperspectief te bekijken: Provincie wil bijvoorbeeld een tijdreeks van alle PMG metingen gebruiken. Nanko biedt aan een lijstje op te sturen van de vragen die hij aan de BRO wil stellen: welke informatie hij er uit zou willen halen/welke selectie hij wil doen.

Harry: Bij put (GMW) wordt (ook) vastgelegd met welk doel de put is *aangelegd*. Het doel waarvoor de put wordt *gebruikt* wordt vastgelegd in het GMN en kan anders zijn dan het doel waarvoor hij is aangelegd. Dat is wellicht verwarrend voor de gebruiker.

Janco merkt op dat alle putten eerst in de BRO moeten komen voordat GARs aangeleverd kunnen worden. Bart Jan: Voor deze pilot fase heb je een aantal putten nodig om te testen, niet allemaal; zie het als een groeimodel.

Actie: BRO standaardisatie organiseert een meeting over het proces van aanleveren van een GMN waarin vragen beantwoord kunnen worden als: welke koppelingen moeten worden gemaakt, welke zorgen zijn er nog bij bronhouders, welke mogelijkheden moeten er zijn etc. Deze meeting wordt gehouden op 25 jan a.s. van 10-12 uur. Belangstellenden kunnen zich aanmelden bij erik.simmelink@tno.nl

6. Voortgang Standaardisatie Grondwatersamenstellingsonderzoek (GAR)

Scopedocument GAR:

Het scopedocument wordt toegelicht door Erik. Hier zijn een aantal vragen over:

- Mogen losse metingen ook opgenomen worden? De scope van de BRO is langdurige metingen, dus die metingen moeten in de BRO maar 'losse metingen' worden niet geweigerd. Moeten dan wel gekoppeld zijn aan een GMN
- Is ook gekeken naar de Omgevingswet? Hebben we nog niet naar gekeken, dat moeten we nog doen.
- Sensoren die continu meten worden steeds meer gebruikt; zijn die binnen scope? Uiteindelijk moeten deze metingen binnen scope komen maar voor nu nog niet, later in de beheerfase zal dat toegevoegd worden.
- Kan het doel ook een niet wettelijk meetdoel zijn? RWS heeft bijv. kwaliteitsgegevens rond infrastructurele projecten. Indirect is er dan wel een wettelijk kader. Dit soort onderzoeken zijn wel binnen scope.
- Moet je als bronhouder van een GAR ook eigenaar van de put zijn? Nee, dit is ontkoppeld.
- Kan een put van een niet-bronhouder in de BRO? Ja, mits een bestuursorgaan is die het bronhouderschap (en daarmee de wettelijke verantwoordelijkheid) op zich wil nemen.

Erik meldt verder dat er op 19 dec j.l een motie in de tweede kamer is aangenomen waarmee milieu-hygiënische bodemgegevens ook binnen scope vallen. Dit heeft impact op verschillende registratieobjecten, waaronder GAR.

Gegevensmodel GAR

De voortgang in de standaardisatie van GAR wordt door Annita toegelicht.

De term fysische parameters (in plaats van de eerder gebruikte term toestandsparameters) is niet juist. pH zit in deze groep parameters en dit is geen fysische parameter. Het BRO standaardisatieteam overweegt om de twee groepen parameters (fysische/toestand en chemische) samen te voegen, daarom staan we nu niet te lang stil bij een betere naam. Tijdens de sprintreview van 25 oktober is gevraagd of er niet meer toestands-parameters in het lab worden gemeten die opgenomen moeten worden zoals: geur, kleur, zout/zoet, dichtheid, leeftijd. Zowel Het Waterlaboratorium als OMWB geeft aan dat fysische parameters zoals geur, kleur, troebelheid indien ze gemeten worden, in het veld worden gemeten, niet in het lab.

Er is geen ondersteuning gevonden voor het toevoegen van aanvullende parameters bij de nu genoemde fysische (toestands)parameters die in het lab worden gemeten.

Actie: stakeholders die van mening zijn dat er aanvullende 'toestandsparameters' opgenomen moeten worden melden zich vóór 19 januari bij het BRO standaardisatieteam.

Geur en kleur zouden wel bij de veldparameters toegevoegd kunnen worden.

Actie: BRO standaardisatieteam onderzoekt of geur en kleur toegevoegd moeten worden bij de veldwaarnemingen.

Overige vragen en opmerkingen:

Hoe borg je de link tussen veldmonsters en lab-resultaten? Uiteindelijk gaat er één GAR gegevensset naar de BRO, dus de link is impliciet aanwezig.

Het komt (sporadisch) voor dat er geen chemische parameters bepaald worden. In zo'n geval is er helemaal geen laboratoriumonderzoek, dus in het gegevensmodel moet dit 1 niveau hoger dan in figuur aangegeven optioneel gemaakt worden. Dit wordt aangepast in het gegevensmodel.

Voor historische gegevens is er geen analyseproces bekend. Bij huidige werkwijze van aanleveren van provincies naar de IHW database is er geen koppeling tussen de stoffen en de methodes, de methodes 'staan op een apart tabblad'. In het IMBRO gegevensmodel GAR is er wel een koppeling tussen metingen en analyseproces, dus voor toekomstige gegevens is dit wel verplicht, in IMBRO/A, voor historische gegevens kunnen we deze verplichting weg laten.

Temperatuur verwijderen uit fysische (lab)parameters? De aanwezigen willen dit laten staan, misschien wil iemand het gebruiken en het zit niet in de weg.

Is het analyseproces (techniek + norm) ook relevant voor fysische lab-parameters? Mariëtte biedt aan om hier over te gaan nadenken.

Hoe leg je de gehanteerde methode vast bij het monster? Monster is geen entiteit in het gegevensmodel, maar er zijn wel verschillende methodes voor bemonsteren, afhankelijk van of je vluchtige/niet-vluchtige stoffen

bemonstert. In het huidige gegevensmodel (bemonsteringsmethodes) wordt vastgelegd of de bemonsteringsmethode specifiek geldt voor vluchtige stoffen. Dit is bij Provincies/RIVM ook niet gangbaar. Op basis hiervan ontstaat de wens om de codelijst met bemonsteringsprocedures uit te breiden. Er zijn ook niet-officiële normen die gehanteerd worden.

Actie: aanwezigen leveren additionele gewenste bemonsteringsprocedures aan voor opname in de codelijst.

QC status voorstel van de Provincies

Jos von Asmuth licht dit voorstel toe. Het huidige voorstel is onder aansturing van een stuurgroep tot stand gekomen waarin naast Provinciale vertegenwoordiging ook RIVM, RWS en de Waterbedrijven vertegenwoordigd waren. Het QC status voorstel is van toepassing op zowel grondwaterkwaliteitsmetingen (GAR) als ook grondwaterstandsmetingen.

Er wordt opgemerkt dat de QC status ook betrekking kan hebben op een hele meetreeks/cluster. De scope in het huidige voorstel is echter beperkt tot het toekennen van een QC status aan individuele metingen.

Er ontstaat discussie over de wenselijkheid (en gebruikswaarde ervan) om 'afgekeurde' metingen in de BRO te registreren en over het verplicht stellen van de QC status afgekeurd bij elke meting. Wel wordt onderkend dat dit voor historische data uitgezonderd niet verplicht kan zijn.

Ook wordt gediscussieerd over de het al dan niet expliciet registreren van de grondslag van de toegekende QC status: Als een gebruiker wil weten waarom een gegeven onbeslist of afgekeurd is kan hij/zij dat aan de bronhouder vragen. Een mogelijk alternatief is het ontwikkelen van (BRO) functionaliteit waarmee een gebruiker de achterliggende beoordelingsrapporten op kan vragen.

De volgende stap is nu om dit QC status voorstel te laten toetsen door een jurist. Een belangrijk aspect hierbij is het feit dat, in tegenstelling tot andere basisregistraties, er bij GAR (en GLD) sprake is van het registreren van in zichzelf dynamische 'toestands' gegevens van de ondergrond, die niet verifieerbaar zijn. Als het juridisch advies binnen is, volgt verdere discussie en kan de verdere uitwerking van het voorstel plaatsvinden.

Actie: Juridische toetsing van QC status voorstel.

7. Voortgang Grondwaterstandsonderzoek (GLD)

Voor dit agendapunt was er geen tijd meer.

5. Rondvraag en sluiting

Volgende vergadering is in principe op 17 januari a.s. In plaats van de geplande online sessie zal dit een fysieke meeting zijn.

Benoemde acties

ActieNr.	Actie	Actiehouder	Einddatum
20181025-01	Intekenlijst van gespreksonderwerpen bijwerken weer rondsturen	Standaard team	periodiek
20181025-02	GAR scope document verspreiden	Standaard team	Wk 1 a 2 2019
20181025-04	Codelijsten als XML beschikbaar stellen	BRO programma	z.s.m.
20181122-02	Benaming toestandsparameters	Standaard team	geparkeerd
20181220-01	Deelname provincies aan Ketentest GAR VJ 2019	Prov's/Bart Jan	Jan 2019
20181220-02	Meeting 'aanleveren GMN'	Standaard team	25 Jan 2019
20181220-03	Wens voor Aanvullende toestandsparameters in GAR	Stakeholders	19 januari 2019
20181220-04	Geur en kleur als veldparameters?	Standaard team	Januari 2019
20181220-05	Behoeftte vastleggen analyseproces voor fysische lab-parameters	Marielle	Januari 2019
20181220-06	Aanleveren van additionele (niet officiële) bemonsteringsprocedures	Aanwezigen	Januari 2019
20181220-07	Juridische toetsing QC status voorstel	Standaard team	Januari 2019

Deelnemerslijst

Voornaam	tussen voegsel	Achternaam	Bedrijf / instantie
Maik	Van der	Wolf	Provincie Zuid Holland
Jack	Van	Velthuisen	Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant
Nanko	De	Boorder	Provincie Noord-Holland
Marja		Segers	Provincie Noord Brabant
Sander		Rumahloine	Provincie Groningen
Janco	Van	Gelderen	Provincie Utrecht/IHW
Jos	van	Asmuth	KWR
Harry	Van	Manen	Rijkswaterstaat
Ronald		Leeraar	Waterschap Hunze en Aa's
Karel		Boot	Veldapps
Marielle	van	Vliet	TNO-GDN
Linda	Van den	Brink	Geonovum,
Marijke		Huijgen	TNO-GDN/Geonovum
Bart-Jan	De	Leuw	Programma BRO
Ruud		Boot	Geonovum
Frank		Terpstra	Geonovum
Annita		Vijverberg	Geonovum
Erik		Simmelink	TNO-GDN/Geonovum
Frank		Waardenburg	TNO-GDN
Gerhard		Scheltens	TNO-GDN